

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Ekonomski
odnosi Slovenije
s tujino**

Januar 2023

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Ekonomski odnosi Slovenije s tujino – januar 2023

Mesec in leto izdaje: marec 2023

Izdajatelj:

Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

Uvod

1	Plačilna bilanca	4
1.1	Plačilna bilanca – tekoči račun	4
	Blagovna menjava	4
	Storitvena menjava	5
	Primarni in sekundarni dohodki	5
1.2	Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun	5

2	Zunanji dolg	6
----------	---------------------	----------

3	Stanje mednarodnih naložb	7
----------	----------------------------------	----------

4	Slike in tabele	8
4.1	Plačilna bilanca	8
	Tekoči račun	9
	Finančni račun	12
	Plačilna bilanca po državah (četrletno)	14
4.2	Zunanji dolg	15
4.3	Stanje mednarodnih naložb	17

5	Metodologija	20
5.1	Metodološka pojasnila	20
5.2	Posamezni metodološki poudarki	20
	Izkazovanje neposrednih naložb	20
	Obravnava gotovinskih eur transakcij ter stanj terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)	21
	Ocena reinvestiranih dobičkov	21

Uvod

Publikacija Ekonomski odnosi s tujino izhaja mesečno. Vsebuje statistične podatke in opis stanja mednarodnih naložb, zunanjega dolga ter osnovnih gibanj v plačilni bilanci. Podatki so dosegljivi tudi v obliki podatkovnih serij: https://px.bsi.si/pxweb/si/serije_slo/ pod razdelkom Ekonomski odnosi s tujino.

1

Plačilna bilanca

1.1 Plačilna bilanca – tekoči račun

Saldo tekočega računa v letu 2022 izkazuje primanjkljaj 0,2 mrd EUR, v primerjavi z 2,0 mrd EUR presežka leto prej. **Preobrat v saldu tekočega računa je posledica bistveno nižjega salda blagovne menjave, ki se je z 0,9 mrd EUR presežka v letu 2021 prevesil v primanjkljaj v obsegu 2,3 mrd EUR.** Storitvena menjava je v tem obdobju ohranila presežek in ga povečala za 1,1 mrd EUR, na 3,6 mrd EUR. K večjemu primanjkljaju tekočega računa v letu 2022 so za 0,2 mrd EUR prispevali tudi primarni in sekundarni dohodki.

Januarja 2023 tekoči račun izkazuje presežek v znesku 0,1 mrd EUR, podobne ravni kot v predhodnem letu. K presežku je največ prispeval pozitiven saldo storitvene menjave (0,3 mrd EUR), medtem ko je blagovna menjava izkazovala 0,1 mrd EUR primanjkljaja. Podobno raven primanjkljaja so izkazovali tudi primarni in sekundarni dohodki.

Blagovna menjava

Primanjkljaj blagovne menjave je v letu 2022 znašal 2,3 mrd EUR, pri čemer je blagovna menjava leta 2021 izkazovala še presežek v znesku 0,9 mrd EUR. Izvoz se je medletno povečal za 20,9 %, uvoz pa za 30,7 %. Pokritost uvoza z izvozom je znašala 97 %.

Skoraj dve tretjini zmanjšanja salda blaga sta posledica zmanjšanja salda menjave energentov (nafta 37 %, plin 15 %, elektrika 10 % ter 2 % premog in briketi). Po drugi strani pa se je glede na predhodno leto za 0,4 mrd EUR zmanjšal presežek blagovne menjave v kategoriji Stroji in transportne naprave, kar pomeni 12 % zmanjšanje salda celotne blagovne menjave. Znotraj te kategorije se je saldo Cestnih vozil zmanjšal za 0,6 mrd EUR.

Izvoz v države članice EU je v letu 2022 predstavljal 76,2 % celotnega izvoza in se je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta povečal za 21,4 % oz. 5,7 mrd EUR. Najbolj se je povečal izvoz v Italijo, Nemčijo, Avstrijo in na Hrvaško, ki so skupaj dosegle 72-odstotni delež povečanja izvoza v EU. Uvoz iz držav članic EU je predstavljal 74,9 % celotnega uvoza in se je glede na enako obdobje 2021 povečal za 26,3 % oz. 7 mrd EUR. Izstopalo je povečanje uvoza iz istih držav kot na izvozni strani dodatno z uvozom iz Madžarske, in sicer s skupno 66 % celotnega povečanja uvoza iz EU.

Januarja 2023 je saldo blagovne menjave izkazoval 106 mio EUR primanjkljaja, kar je za 99 mio EUR več kot januarja predhodnega leta. Izvoz se je medletno povečal za 8,7 %, uvoz pa za 11,9 %.

Storitvena menjava

Presežek storitvene menjave je v letu 2022 znašal 3,6 mrd EUR, kar je za 1,1 mrd EUR več kot v enakem obdobju leta 2021. Izrazito okrevanje kažejo potovanja, z najvišjim povečanjem presežka med vsemi vrstami storitev (za 0,7 mrd EUR). Najvišji pozitivni saldo so dosegle transportne storitve (1,5 mrd EUR), ki jim sledijo potovanja (1,3 mrd EUR). Izvoz vseh storitev se je v letu 2022 glede na enako obdobje 2021 povečal za 30,7 %, uvoz pa za 24,6 %.

Januarja 2023 je presežek storitev znašal 305 mio EUR, kar je za 82 % več kot januarja 2022.

Primarni in sekundarni dohodki

Primanjkljaj primarnih dohodkov je v letu 2022 znašal 991 mio EUR, kar je 15 % več kot v letu 2021. Med primarnimi dohodki so dohodki od dela v letu 2022 izkazovali skoraj enak presežek kot predhodno leto (0,3 mrd EUR), prav tako je bila dosežena podobna raven primanjkljaja dohodkov od kapitala (1,4 mrd EUR). Večji primanjkljaj je predvsem posledica manjšega presežka drugih primarnih dohodkov zaradi povečanja izdatkov (za 104 mio EUR; največ iz naslova davkov na proizvodnjo). Primarni dohodki so januarja 2023 izkazovali primanjkljaj v znesku 16 mio EUR, medtem ko so januarja 2021 izkazovali še 3 mio EUR presežka.

Primanjkljaj sekundarnih dohodkov je v letu 2022 znašal 524 mio EUR in je bil za 7 % večji kot v enakem obdobju leta 2021. Januarja 2023 so sekundarni dohodki beležili primanjkljaj v višini 35 mio EUR, 9 mio EUR manj kot januarja 2022.

1.2 Plačilna bilanca – kapitalski in finančni račun

V zadnjih dvanajstih mesecih finančni račun izkazuje 1,0 mrd EUR primanjkljaja, kar deloma odraža financiranje primanjkljaja tekočega in kapitalskega računa (0,2 mrd EUR in 0,3 mrd EUR). Statistična napaka znaša 0,5 mrd EUR in predstavlja v obsegu 0,4 % bruto tokov tekočega računa na letni ravni.

Januarja 2023 je kapitalski račun izkazoval primanjkljaj v višini 0,1 mrd EUR, finančni račun pa je izkazoval presežek v višini 0,3 mrd EUR. V januarju 2023 je treba omeniti prvo letošnje zadolžitev Slovenije, izdana je bila namreč 1,25 mrd EUR vredna 10-letna trajnostna obveznica Republike Slovenije.

Največji neto prilivni instrument finančnega računa so bile v zadnjih dvanajstih mesecih **neposredne naložbe** (1,1 mrd EUR), ki jim sledi neto priliv **posojil** (0,5 mrd EUR). Analitični prikaz **neposrednih naložb po smeri naložb** v zadnjih dvanajstih mesecih pokaže 0,3 mrd EUR povečanih domačih naložb v tujini in 1,5 mrd EUR povečanih tujih naložb v Sloveniji. Povečanje domačih naložb v tujini je bilo 63 % v obliki lastniškega kapitala in reinvestiranih dobičkov ter 37 % v obliki neto dolga do lastnikov. Še večje je bilo povečanje lastniškega kapitala in reinvestiranih dobičkov pri tujih naložbah v Sloveniji (88 %), manjše preostalo povečanje pa so predstavljali dolžniški instrumenti.

Največje odlivne postavke finančnega računa v zadnjih dvanajstih mesecih so bile **naložbe v vrednostne papirje** (0,5 mrd EUR) ter v **gotovino in vloge** (0,2 mrd EUR).

Sektorska členitev finančnega računa v prvem mesecu leta 2023 pokaže kar 1,4 mrd EUR neto prilivov državnega sektorja (S.13). Največji neto odlivni sektorji pa so bili centralna banka (S.121: 1,2 mrd EUR), nefinančni sektor (S.11: 0,4 mrd EUR) in prebivalstvo (S.14: 0,2 mrd EUR).

2

Zunanji dolg

Bruto zunanji dolg je januarja 2023 dosegel 53,0 mrd EUR, kar je 0,9 mrd EUR več kot pred enim letom. Raven dolga je za 10 % nižja kot BDP v letu 2022 (izražen v tekočih cenah). **Neto dolg do tujine (obveznosti minus terjatve)** je negativen že zadnji dve leti in je januarja 2023 znašal že -4,1 mrd EUR, **kar pomeni neto upniško razmerje Slovenije do tujine**. Januarja 2022 je bila do tujine neto zadolžena država (15,9 mrd EUR), ki je glede na leto prej zadolženost zmanjšala za 3,7 mrd EUR. Neto zadolženost do tujine so deloma izkazovala tudi kapitalsko povezana podjetja s tujino (0,4 mrd EUR), medtem ko so bili vsi preostali sektorji neto upniki tujine.

Raven bruto zunanjega dolga je januarja 2023 le za 1,8 % višja kot pred enim letom. Sektorsko pa je dolg nekoliko drugače razporejen. **Opazen je zmanjšanje delež dolga države, ki v celotnem dolgu predstavlja 40,4 %, kar je za 6,5 odstotne točke (3,0 mrd EUR) manj kot pred enim letom**. Glavnina zmanjšanja je posledica gibanja cen tečajev državnih obveznic v letošnjem letu. Vsi drugi sektorji so povečali zadolženost. Najbolj je svoj dolg povečal ostali nefinančni sektor skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji (za 1,6 mrd EUR), ki mu pripada 34,3-odstotni delež dolga oziroma 2,4 odstotne točke več kot pred enim letom. Centralna banka je v tem obdobju povečala dolg za 1,5 mrd EUR, banke pa za 0,8 mrd EUR. Med finančnimi instrumenti prevladujeta dolg v dolžniških vrednostnih papirjih (34,7 %) in posojilih (19,7 %).

Bruto terjatve do tujine so januarja 2023 znašale 57,0 mrd EUR, kar je 3,5 mrd EUR več kot pred enim letom. Centralna banka je ohranila podobno raven terjatev do tujine kot leto prej, pri čemer je povečala imetja gotovine in vlog, znižala pa se je vrednost njenih imetij v vrednostnih papirjih kar je predvsem posledica gibanja tečajev v tem letu. Vsi drugi sektorji so povečali svoje terjatve, najbolj nefinančni sektor skupaj s kapitalsko povezanimi podjetji (za 2,1 mrd EUR). Med instrumenti (na strani terjatev) prevladujejo gotovina in vloge (35,7 %) ter dolžniški vrednostni papirji (29,7 %).

Neto stanje mednarodnih naložb (imetja - obveznosti), ki se od neto zunanjega dolga razlikuje po tem, da zajema poleg dolžniških tudi lastniške instrumente ter izvedene finančne instrumente, je konec leta 2022 (Q4 2022) izkazovalo **negativen** znesek 345 mio EUR, kar predstavlja 0,6 % BDP iz leta 2022. Neto pozicija se je v primerjavi s predhodnim četrtletjem (Q3 2022) znižala za 0,5 mrd EUR, v primerjavi s koncem leta 2021 (Q4 2021) pa **se je izboljšala za 3,2 mrd EUR**. Vzrok za boljšo neto pozicijo do tujine konec leta 2022 glede na predhodno leto so večinoma vrednotenja izražena v **cenovnih spremembah (3,9 mrd EUR)** ter tečajnih in drugih spremembah (skupaj 0,4 mrd EUR), po drugi strani pa so transakcije pozicijo poslabšale (za 1,1 mrd EUR). Večina cenovnih sprememb je pojasnjena s padcem tečajev obveznic (67 %), preostalo pa lastniških vrednostnih papirjev. Najbolj izstopa padeč tržne vrednosti državnih vrednostnih papirjev v lasti nerezidentov, posledično so se obveznosti znižale bolj kot imetja, kar je pomembno vplivalo na izboljšanje neto pozicije do tujine.

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih instrumentih** konec leta 2022 ponovno pokaže, da **neposredne naložbe** izkazujejo najvišjo negativno neto pozicijo, saj nerezidenti vlagajo v Slovenijo 11,5 mrd EUR več kot rezidenti v tujino. Stanje neto pozicije neposrednih naložb konec leta 2022 glede na konec leta 2021 izkazuje za 0,9 mrd EUR višje neto obveznosti. Geografsko tudi konec leta 2022 izhaja 55 % vseh imetij in 77 % vseh obveznosti iz naložb z državami EU, pri čemer imajo 25 % vseh neposrednih naložb slovenski vlagatelji na Hrvaškem, 22 % vseh tujih naložb pa predstavljajo investicije iz Avstrije. Naložbe nerezidentov v **dolžniške vrednostne papirje** v Sloveniji so konec leta 2022 za 0,5 mrd EUR višje od tovrstnih naložb rezidentov v tujini. Glede na tretje četrtletje 2022 gre za 1,4 mrd EUR manjšo neto zadolžitev. Največ investitorjev v slovenske dolžniške vrednostne papirje prihaja iz držav EU (89 %), od tega je skoraj polovica vlagateljev iz Belgije (38 %), tretjina pa iz Luksemburga. Po drugi strani pa tudi domači vlagatelji prav tako večinoma (81 %) investirajo v vrednostne papirje izdajateljev iz držav EU.

Najvišjo pozitivno neto pozicijo do tujine konec leta 2022 dosegajo **naložbe v lastniške vrednostne papirje** (5,0 mrd EUR), ki so se v primerjavi z letom prej zmanjšale za 0,6 mrd EUR. Sledijo jim **ostale naložbe** (4,3 mrd EUR), ki v primerjavi z letom prej izkazujejo zmanjšanje v znesku 0,2 mrd EUR, ter **mednarodne rezerve**, ki so v primerjavi s koncem leta 2021 ostale na podobnih ravneh. Geografsko je konec leta 2022 največ slovenskih naložb v tuje lastniške vrednostne papirje iz EU (52 %) in ZDA (29 %). Podobna struktura je tudi na strani obveznosti, kjer 58 % vseh tujih vlagateljev prihaja iz EU, 35 % pa iz ZDA.

Pregled neto pozicije do tujine **po posameznih sektorjih** pokaže, da je konec leta 2022 največji neto dolžnik do tujine država S.13 (13,6 mrd EUR), ki jim sledijo nefinančne družbe S.11 z 13,4 mrd EUR neto negativne pozicije do tujine. Med neto vlagatelji v tujino izstopajo centralna banka in banke (skupaj 9,6 mrd EUR) ter prebivalstvo in nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (skupaj 7,4 mrd EUR). Glede na leto prej so neto dolg najbolj povečale nefinančne družbe (za 0,6 mrd EUR), medtem ko je k izboljšanju neto pozicije do tujine v znesku 5,7 mrd EUR največ prispevala država (S.13).

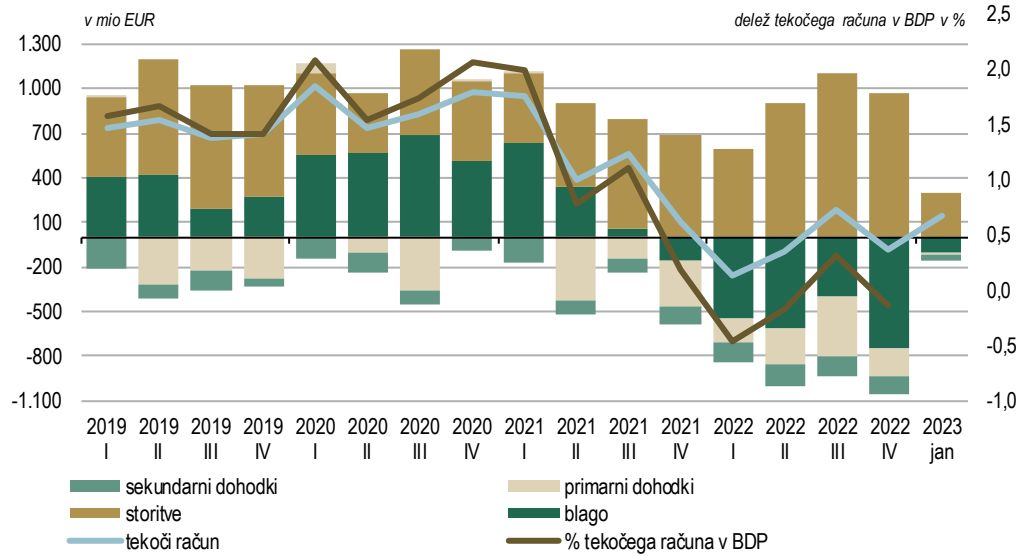
4.1 Plačilna bilanca

Tabela 1: Plačilna bilanca

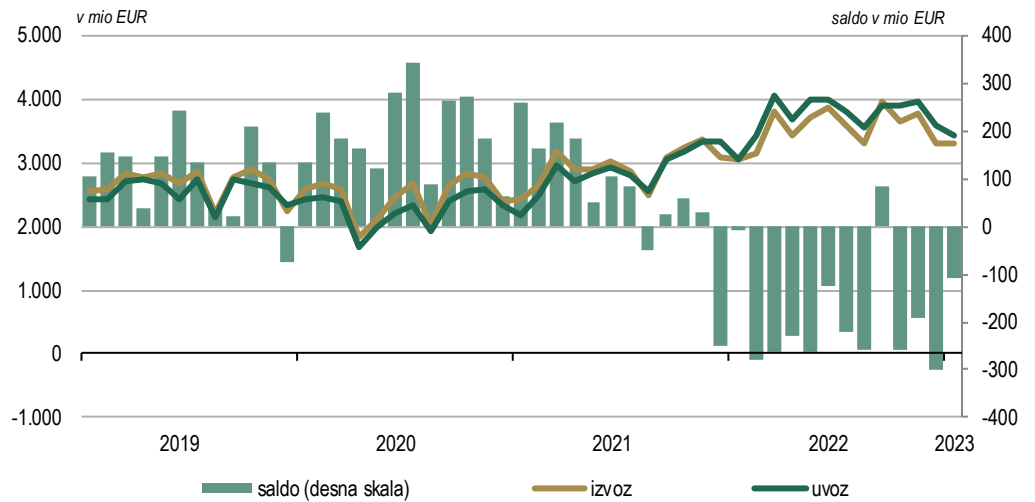
		predhodni podatki, 16. 3. 2023			tokovi v mio EUR	
		januar-december		zadnjih 12	januar	
		2021	2022	mesecev	2022	2023
I.	Tekoči račun	1.985,5	-247,0	-218,9	120,3	148,4
1.	Blago	882,3	-2.309,3	-2.408,3	-6,9	-105,9
1.1.	Izvoz blaga	35.254,8	42.611,2	42.875,6	3.052,6	3.317,0
1.2.	Uvoz blaga	34.372,5	44.920,5	45.283,9	3.059,5	3.422,9
2.	Storitve	2.455,0	3.577,4	3.714,9	168,0	305,5
2.1.	Izvoz storitev	8.447,2	11.041,9	11.200,7	627,0	785,8
2.2.	Uvoz storitev	5.992,2	7.464,5	7.485,8	459,0	480,3
3.	Primarni dohodki	-862,7	-991,1	-1.010,3	3,3	-15,9
3.1.	Prejemki	1.960,4	1.935,9	1.915,8	225,2	205,1
3.2.	Izdatki	2.823,1	2.927,0	2.926,1	221,9	221,0
4.	Sekundarni dohodki	-489,1	-524,0	-515,2	-44,1	-35,3
4.1.	Prejemki	1.124,4	1.228,4	1.221,2	97,2	90,0
4.2.	Izdatki	1.613,5	1.752,3	1.736,4	141,3	125,4
II.	Kapitalski račun	54,5	-258,8	-307,4	-10,9	-59,5
1.	Bruto pridobitve/odtujitve neproizvedenih nefinančnih imetij	-85,8	-180,8	-227,1	12,9	-33,4
2.	Kapitalski transferi	140,2	-78,0	-80,3	-23,8	-26,1
III.	Finančni račun	2.253,6	-1.103,8	-1.036,6	278,5	345,6
1.	Neposredne naložbe	-397,6	-1.220,8	-1.111,3	-88,2	21,3
	Imetja	1.397,3	420,8	437,1	96,7	113,0
	Obveznosti	1.794,9	1.641,7	1.548,3	185,0	91,6
2.	Naložbe v vrednostne papirje	3.203,3	-8,8	518,4	-1.796,8	-1.269,6
	Imetja	828,2	1.431,0	1.597,7	-166,0	0,8
	Obveznosti	-2.375,1	1.439,8	1.079,3	1.630,8	1.270,4
3.	Finančni derivativi	29,7	-27,6	-5,8	-14,0	7,7
4.	Ostale naložbe	-1.406,1	-14,9	-575,9	2.113,6	1.552,6
4.1.	Imetja	2.932,4	3.332,6	2.785,0	1.810,7	1.263,1
	Ostali lastniški kapital	9,8	17,6	7,6	10,0	0,0
	Gotovina in vloge	1.421,7	2.276,9	1.860,9	1.642,5	1.226,5
	Posojila	350,6	322,7	407,6	-87,4	-2,5
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	22,1	-5,2	-5,1	-0,1	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	874,7	911,9	700,0	326,0	114,1
	Ostale terjatve	253,5	-191,2	-185,9	-80,3	-75,0
4.2.	Obveznosti	4.338,6	3.347,5	3.360,9	-302,8	-289,4
	Ostali lastniški kapital	-38,3	2,7	2,9	-0,3	-0,1
	Gotovina in vloge	2.359,2	1.680,8	1.621,7	106,6	47,5
	Posojila	-16,5	827,1	917,9	-112,8	-22,0
	Zavarovalne, pokojninske in standard. jamstvene sheme	21,5	9,5	2,2	7,2	0,0
	Komercialni krediti in predujmi	1.122,6	834,9	793,4	-268,7	-310,2
	Ostale obveznosti	214,6	-7,6	22,7	-34,9	-4,7
	Posebne pravice črpanja (SDR)	675,4	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Rezervna imetja	824,3	168,3	138,0	64,0	33,6
	Monetarno zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	747,8	-2,5	0,5	0,1	3,1
	Gotovina in vloge	-2,7	-3,7	-3,6	0,4	0,6
	Vrednostni papirji	81,3	176,2	142,7	63,4	29,9
	Finančni derivativi	-2,1	-1,6	-1,7	0,0	0,0
IV.	Neto napake in izpustitve	213,7	-597,9	-510,3	169,1	256,7

Tekoči račun

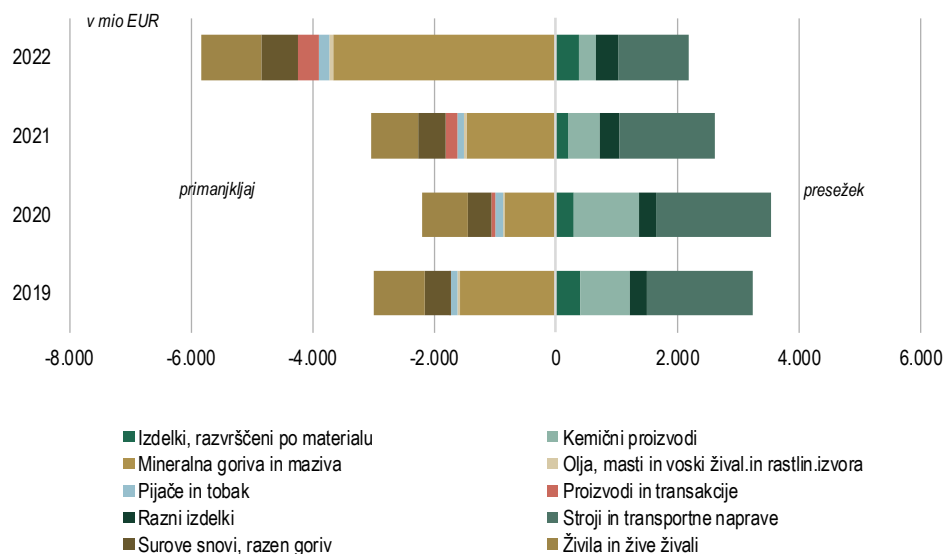
Slika 1: Tekoči račun - Struktura tekočega računa in delež tekočega računa v BDP (BDP je vsota štirih četrtletij BDP do obravnavanega četrtletja)

Slika 2: Blago - Izvoz in uvoz blaga

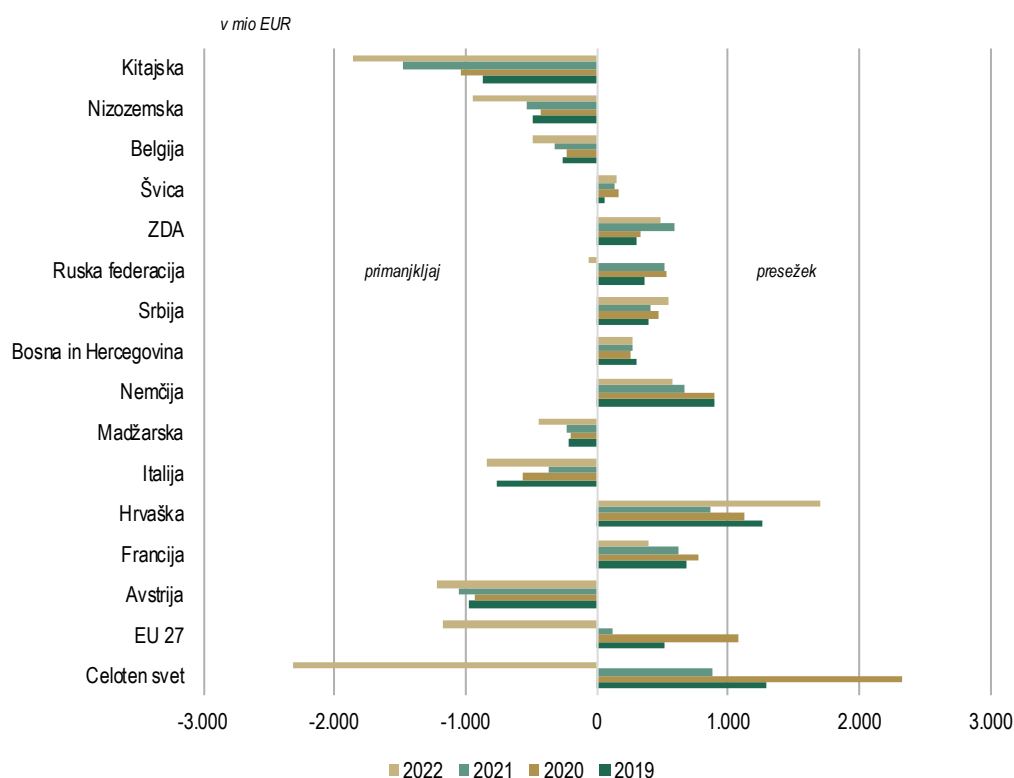

Slika 3: Saldo blagovne menjave po SMTK-1 za obdobje od 2019 do 2022

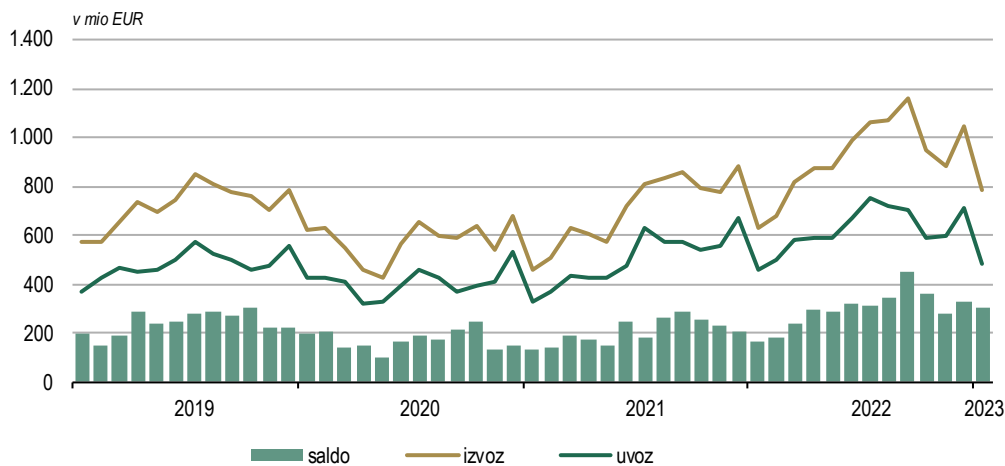

Opomba: vir podatkov SURS, preračuni Banka Slovenije
Razčlenitev po standardni mednarodni trgovinski klasifikaciji, nivo 1 (SMTK-1)

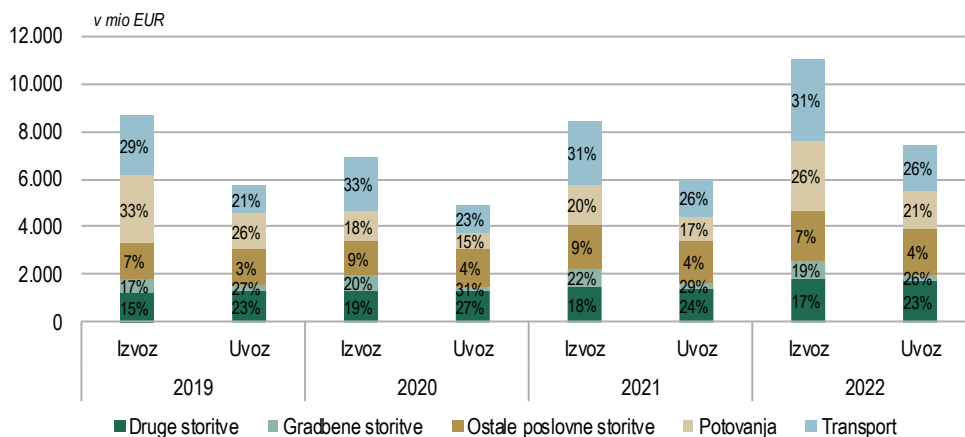
Slika 4: Saldo blagovne menjave po državah

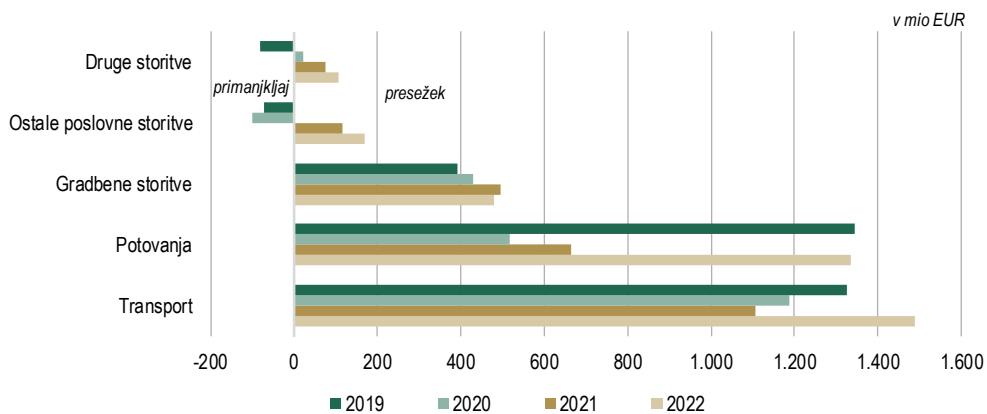
Slika 5: **Storitve - Izvoz in uvoz storitev**

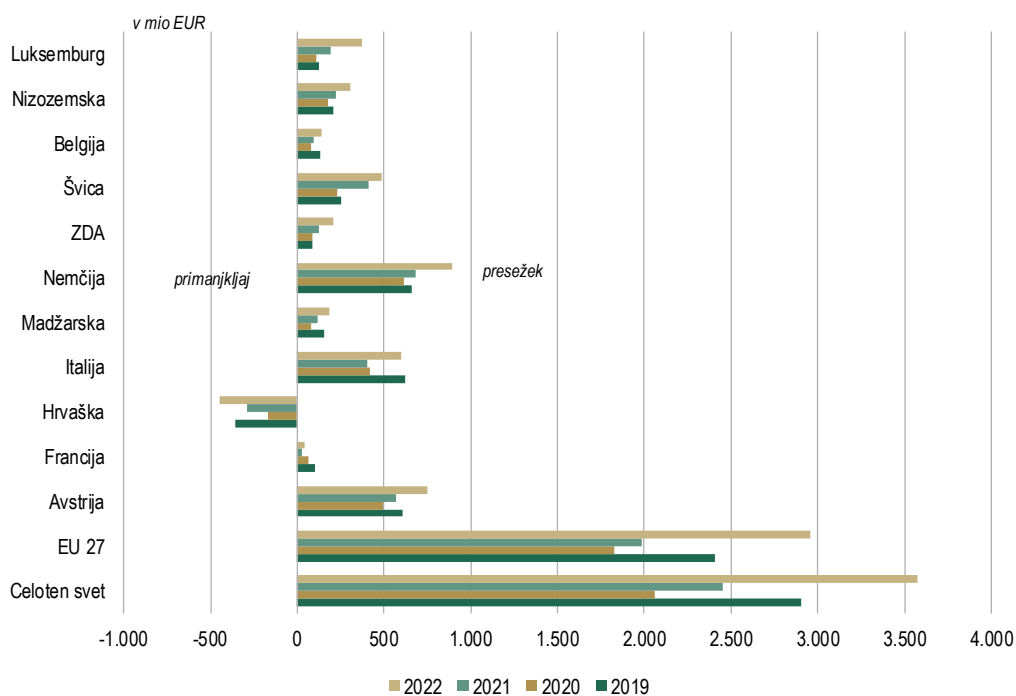
Slika 6: **Izvoz in uvoz storitev po posameznih vrstah storitev**

Slika 7: **Saldo storitev po posameznih vrstah storitev**

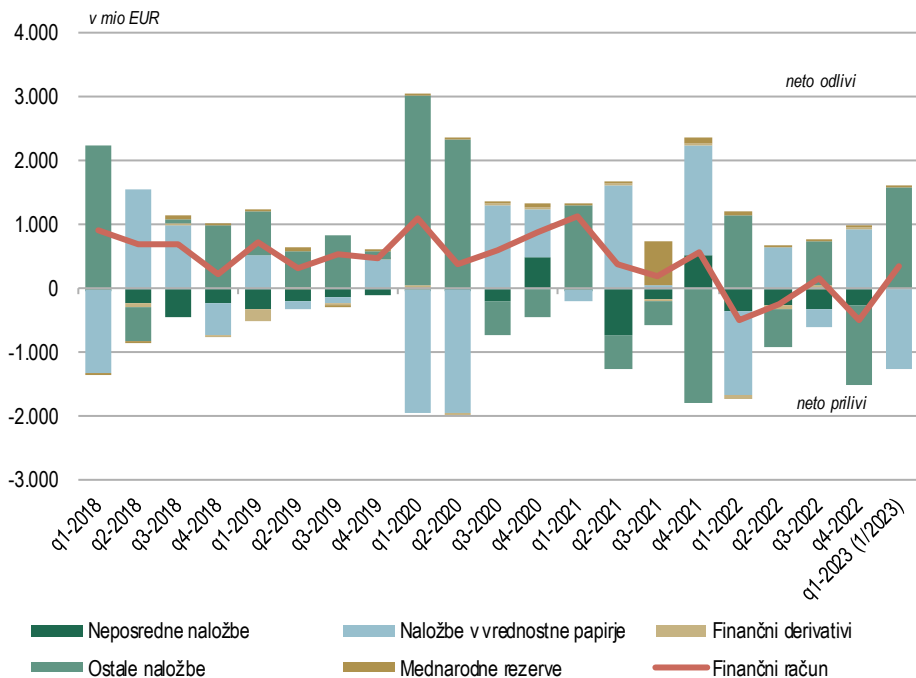

Slika 8: Saldo menjave storitev po državah

Finančni račun

Slika 9: Neto instrumenti finančnega računa

Slika 10: **Sektorska členitev salda tekočega računa**

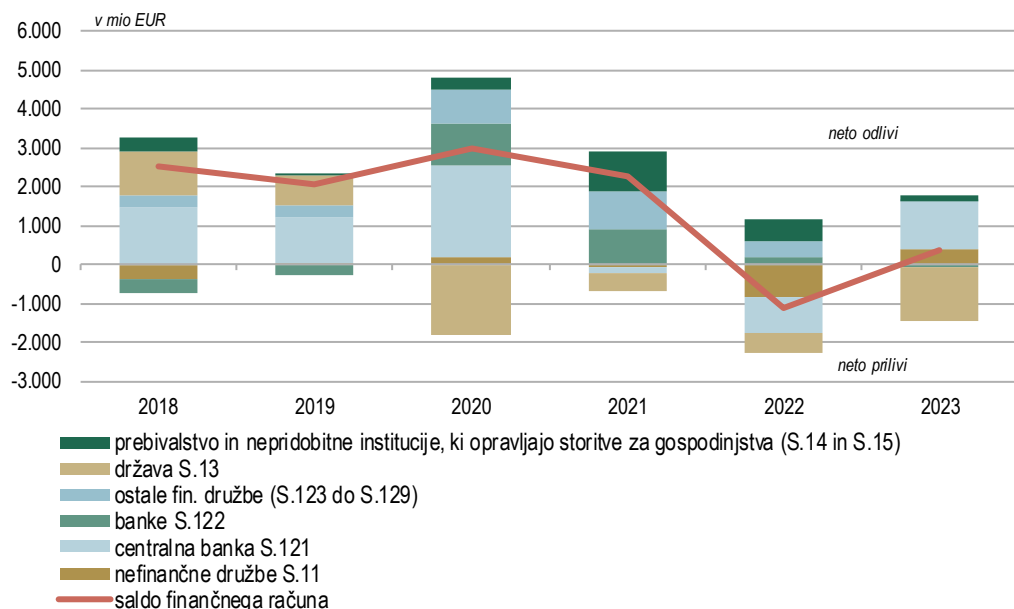

Tabela 2: **Neposredne naložbe**

v mio EUR	januar - december		zadnjih 12 mesecev	januar 2022	januar 2023
	2021	2022			
NAČELO IMETJA/OBVEZNOSTI (kot v plačilni bilanci)					
Neposredne naložbe - neto	-397,6	-1.220,8	-1.111,3	-88,2	21,3
Imetja	1.397,3	420,8	437,1	96,7	113,0
Lastniški kapital	479,0	-6,0	-8,2	4,1	1,9
Reinvestirani dobički	303,0	216,6	219,5	24,5	27,5
Dolžniški instrumenti	615,3	210,3	225,7	68,2	83,6
Obveznosti	1.794,9	1.641,7	1.548,3	185,0	91,6
Lastniški kapital	247,6	724,3	657,3	68,6	1,6
Reinvestirani dobički	546,2	612,1	620,2	99,1	107,3
Dolžniški instrumenti	1.001,0	305,3	270,9	17,3	-17,2
NAČELO SMERI NALOŽBE (za analitične namene)					
Neposredne naložbe - neto	-397,6	-1.220,8	-1.111,3	-88,2	21,3
Domače v tujini	1.101,7	319,5	333,9	107,9	122,3
Lastniški kapital	479,0	-6,0	-8,2	4,1	1,9
Reinvestirani dobički	303,0	216,6	219,5	24,5	27,5
Dolžniški instrumenti	319,7	108,9	122,5	79,3	92,9
Tuje v Sloveniji	1.499,3	1.540,3	1.445,2	196,1	101,0
Lastniški kapital	247,6	724,3	657,3	68,6	1,6
Reinvestirani dobički	546,2	612,1	620,2	99,1	107,3
Dolžniški instrumenti	705,5	204,0	167,7	28,4	-7,9

Plačilna bilanca po državah (četrtno)

Tabela 3: Saldo tekočega računa in podbilanc po državah

v mio EUR, januar - december	Tekoči račun		Blago		Storitve		Primarni dohodki		Sekundarni dohodki	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Svet	1.985,5	-247,0	882,3	-2.309,3	2.455,0	3.577,4	-862,7	-991,1	-489,1	-524,0
EU 27	973,2	530,9	120,6	-1.172,0	1.987,9	2.956,8	-697,6	-817,4	-437,7	-436,5
Avstrija	-671,1	-592,1	-1.049,3	-1.213,7	570,3	753,3	-29,4	63,0	-162,7	-194,7
Italija	11,6	-273,2	-365,9	-831,6	402,6	600,4	-38,5	-69,6	13,4	27,7
Francija	630,9	414,9	630,8	397,0	29,5	44,2	-26,3	-23,4	-3,1	-2,9
Nemčija	1.357,2	1.406,8	671,4	571,9	685,2	895,1	-101,6	-169,3	102,2	109,1
Hrvaška	364,7	991,8	865,5	1.702,0	-285,9	-450,3	-140,1	-168,4	-74,9	-91,5
Druge evropske države z EFTO	2.198,1	1.987,0	1.990,0	1.874,0	379,1	406,5	-86,6	-115,3	-84,4	-178,3
Bosna in Hercegovina	171,1	100,8	277,4	273,4	-40,0	-89,3	29,9	19,9	-96,2	-103,2
Črna gora	63,6	65,8	79,2	110,7	-24,0	-46,5	14,8	9,5	-6,4	-7,8
Srbija	377,0	520,2	404,3	553,8	30,4	47,7	26,9	5,1	-84,6	-86,4
Makedonija	141,5	115,4	109,5	88,0	2,8	-2,7	34,9	38,4	-5,6	-8,4
Združeno kraljestvo	321,4	402,6	331,5	483,5	3,7	-18,9	-52,0	-54,1	38,3	-7,9
Ruska federacija	547,1	-88,0	523,8	-67,2	-28,8	-49,4	51,2	40,6	0,8	-12,0
Ukrajina	178,0	215,8	182,1	183,0	-7,3	28,2	4,4	10,8	-1,2	-6,1
Belorusija	61,0	88,4	60,4	88,1	-1,8	-0,5	2,1	0,7	0,2	0,0
Švica	390,3	483,6	137,6	149,9	411,2	486,5	-233,9	-211,4	75,4	58,6
ZDA	710,1	793,7	590,0	492,1	127,8	205,6	-4,2	1,7	-3,5	94,2
Druge države in nerazporejeno	-1.895,9	-3.558,6	-1.818,3	-3.503,4	-39,8	8,4	-74,3	-60,2	36,5	-3,4

Tabela 4: Izbrani instrumenti finančnega računa plačilne bilance po državah

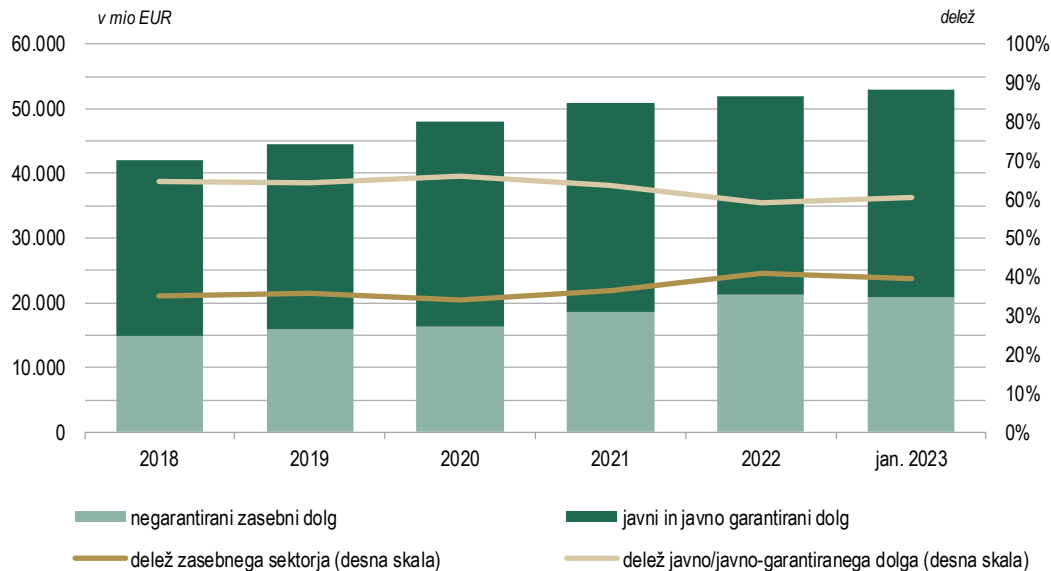
v mio EUR, januar - december	NEPOSREDNE NALOŽBE				NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE				OSTALE NALOŽBE			
	Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti		Imetja		Obveznosti	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Svet	1.397,3	420,8	1.794,9	1.641,7	828,2	1.431,0	-2.375,1	1.439,8	2.932,4	3.332,6	4.338,6	3.347,5
EU 27	788,1	138,5	1.202,2	884,9	497,1	1.262,4	-1.513,8	1.237,9	3.138,4	3.580,0	2.985,2	2.732,1
Avstrija	-154,1	-9,3	53,2	189,9	86,9	105,4	2.141,8	102,4	132,5	-87,4	-29,6	-107,7
Italija	26,2	32,5	40,6	122,3	60,9	-65,4	-0,2	-0,2	186,0	176,8	88,3	135,2
Francija	58,2	-49,6	-31,2	49,7	254,4	186,6	-54,5	-16,7	-84,7	1.065,4	123,7	88,6
Nemčija	59,2	-124,7	192,3	171,1	200,0	307,6	-11,8	-9,5	-648,8	452,3	-216,9	334,4
Irska	5,5	-1,1	6,1	-13,7	151,5	-17,0	0,0	0,0	193,8	-91,7	37,3	-38,0
Grčija	8,7	2,9	-44,4	-2,0	8,1	-26,7	0,0	0,0	3,9	-5,8	9,8	-9,3
Hrvaška	548,0	38,1	578,3	-41,3	11,7	44,7	-16,7	13,9	-66,7	192,4	56,3	79,1
Druge evr. drž. z EFTO	410,1	322,5	456,1	706,1	12,6	17,9	33,5	102,5	-364,4	-434,2	650,4	538,4
BIH	45,8	22,6	35,4	17,2	6,1	3,6	1,3	5,6	20,3	54,5	80,5	-20,6
Črna gora	9,4	16,6	-2,8	-0,6	-3,5	-2,7	-5,7	0,0	8,4	14,7	14,0	73,7
Srbija	180,2	190,3	66,8	94,7	28,3	-0,4	0,5	1,5	147,3	25,3	91,4	-2,8
Makedonija	54,8	33,9	25,8	20,4	3,7	12,2	0,9	0,5	66,6	9,7	7,5	15,6
Združeno kraljestvo	66,1	43,2	36,4	312,2	-46,8	-35,5	35,9	94,4	-854,2	-523,8	251,0	229,8
Ruska federacija	41,5	-74,4	23,7	-13,7	5,8	-19,6	1,7	1,0	-28,1	-61,1	6,7	3,3
Ukrajina	-24,3	12,8	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	42,7	-69,0	10,6	2,8
Belorusija	1,8	0,5	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	9,8	-0,5	19,8	-13,6
Švica	16,2	80,7	273,3	251,3	17,5	88,8	-0,9	-0,2	201,0	39,7	159,8	225,4
ZDA	133,2	56,4	21,6	25,0	267,2	126,4	0,1	-0,9	50,6	137,8	-1,0	24,4
Druge drž. in nerazp.	65,9	-96,5	115,0	25,7	51,4	24,3	-895,0	100,2	107,8	49,0	703,9	52,6

4.2 Zunanji dolg

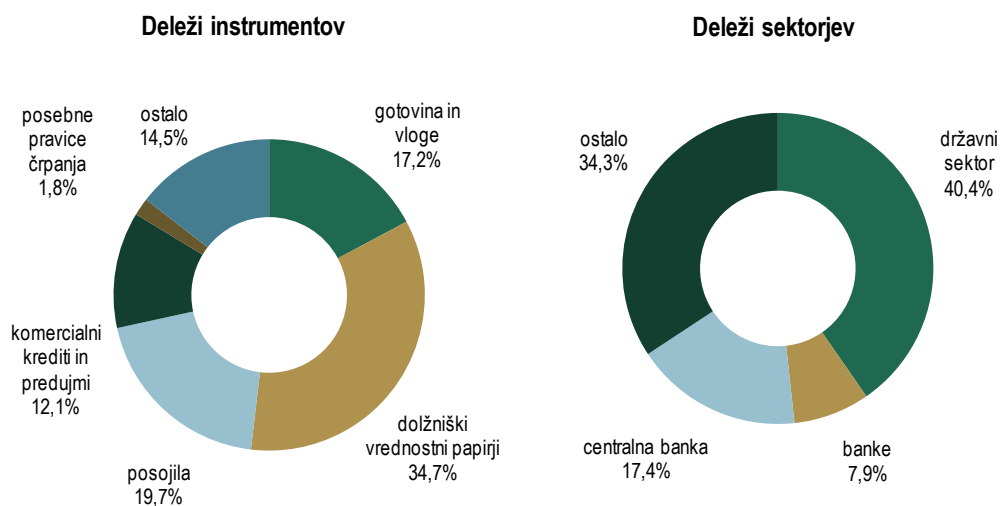
Tabela 5: Zunanji dolg

v mio EUR	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	31.08.2022	30.09.2022	31.12.2022	31.01.2023
Bruto zunanji dolg - obveznosti - stanje	44.442	47.998	50.818	51.844	51.792	51.709	52.183	51.885	52.950
1. Državni sektor	21.852	25.164	23.185	22.833	21.764	21.273	21.159	19.978	21.368
1.1. Kratkoročni	997	1.300	1.364	1.257	2.069	1.932	2.210	1.861	1.834
Dolžniški vrednostni papirji	19	18	22	172	98	62	69	42	41
Posojila	510	614	464	115	922	880	1.173	972	943
Komercialni krediti in predujmi	34	36	48	68	79	84	91	65	69
Ostale dolžniške obveznosti	433	633	831	902	969	906	878	782	781
1.2. Dolgoročni, od tega	20.855	23.864	21.821	21.576	19.696	19.341	18.949	18.116	19.535
Dolžniški vrednostni papirji	19.171	22.021	19.068	18.746	16.877	16.503	16.099	15.253	16.672
Posojila	1.681	1.839	2.736	2.815	2.804	2.823	2.835	2.848	2.848
2. Centralna banka	3.828	4.643	7.629	7.984	8.334	8.618	8.722	9.234	9.231
2.1. Kratkoročni, od tega	3.562	4.389	6.668	7.015	7.340	7.606	7.702	8.260	8.262
Gotovina in vloge	3.562	4.384	6.640	7.012	7.339	7.604	7.697	8.227	8.261
2.2. Dolgoročni, od tega	266	254	962	969	994	1.012	1.021	974	968
Posebne pravice črpanja	266	254	962	969	994	1.012	1.021	974	968
3. Institucije, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	3.544	3.511	3.178	3.479	3.420	3.662	3.918	4.214	4.201
3.1. Kratkoročni, od tega	946	894	1.067	1.119	1.032	1.061	1.185	1.043	1.039
Gotovina in vloge	601	618	731	884	792	849	968	805	819
Dolžniški vrednostni papirji	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Posojila	310	235	295	219	231	201	207	226	204
Ostale dolžniške obveznosti	35	41	41	15	10	11	9	12	17
3.2. Dolgoročni, od tega	2.598	2.617	2.112	2.360	2.388	2.601	2.733	3.171	3.162
Gotovina in vloge	82	27	17	15	16	14	25	29	27
Dolžniški vrednostni papirji	316	672	775	983	968	1.167	1.227	1.431	1.429
Posojila	2.196	1.911	1.313	1.335	1.368	1.387	1.448	1.674	1.674
Ostale dolžniške obveznosti	1	1	2	26	34	31	33	30	29
4. Ostali sektorji	10.646	10.182	11.147	11.582	12.026	11.816	11.983	12.343	12.068
4.1. Kratkoročni, od tega	5.303	4.995	6.541	7.011	7.452	7.235	7.445	7.670	7.387
Dolžniški vrednostni papirji	2	0	0	0	0	0	0	15	15
Posojila	446	384	764	777	700	730	713	788	804
Komercialni krediti in predujmi	4.567	4.398	5.576	6.018	6.495	6.227	6.426	6.620	6.297
Ostale dolžniške obveznosti	289	213	201	216	257	278	306	247	271
4.2. Dolgoročni, od tega	5.343	5.187	4.606	4.571	4.573	4.581	4.538	4.673	4.681
Dolžniški vrednostni papirji	279	275	196	197	199	200	201	203	203
Posojila	4.698	4.439	3.878	3.840	3.873	3.861	3.812	3.955	3.965
Komercialni krediti in predujmi	16	26	24	21	21	29	29	28	27
Ostale dolžniške obveznosti	350	448	508	513	480	491	495	487	486
5. NN: medpodjetniška posojila	4.572	4.497	5.678	5.967	6.248	6.340	6.401	6.117	6.082
Neto zunanji dolg	1.698	6	-1.321	-1.714	-2.764	-3.100	-3.814	-3.702	-4.056
Javni in javno garantirani ter zasebni negarantirani dolg	44.442	47.998	50.818	51.844	51.792	51.709	52.183	51.885	52.950
Javni in javno garantirani dolg	28.562	31.699	32.326	32.263	31.518	31.314	31.265	30.664	32.048
Negarantirani zasebni dolg	15.879	16.299	18.492	19.582	20.274	20.396	20.918	21.221	20.902

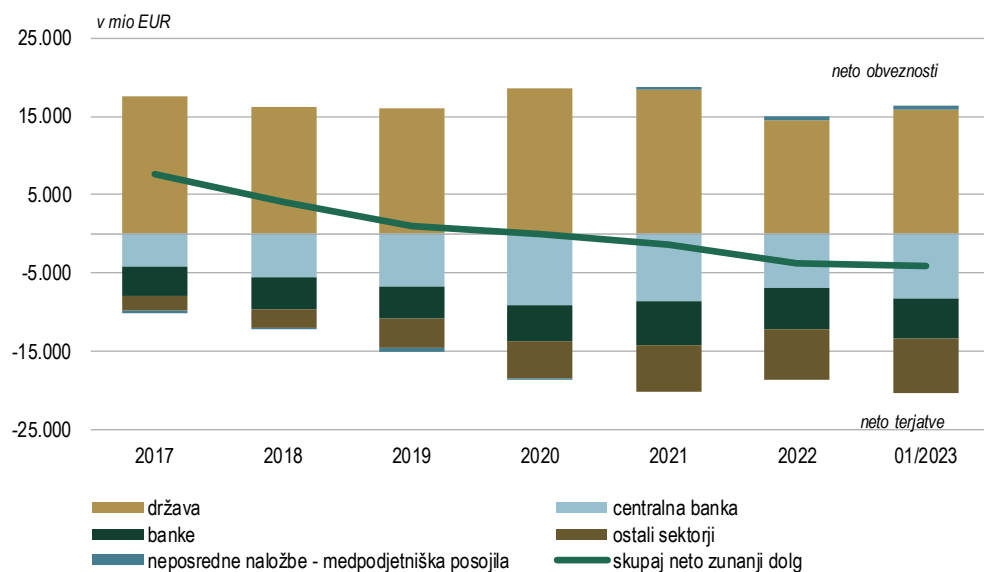
Slika 11: Bruto zunanji dolg

Slika 12: Struktura bruto zunanjega dolga – januar 2023

Slika 13: Neto zunanji dolg (obveznosti – imetja)

4.3 Stanje mednarodnih naložb

Tabela 6: Stanje mednarodnih naložb Slovenije in spremembe kot posledica transakcij plačilne bilance in drugih sprememb konec leta/četrtertletja

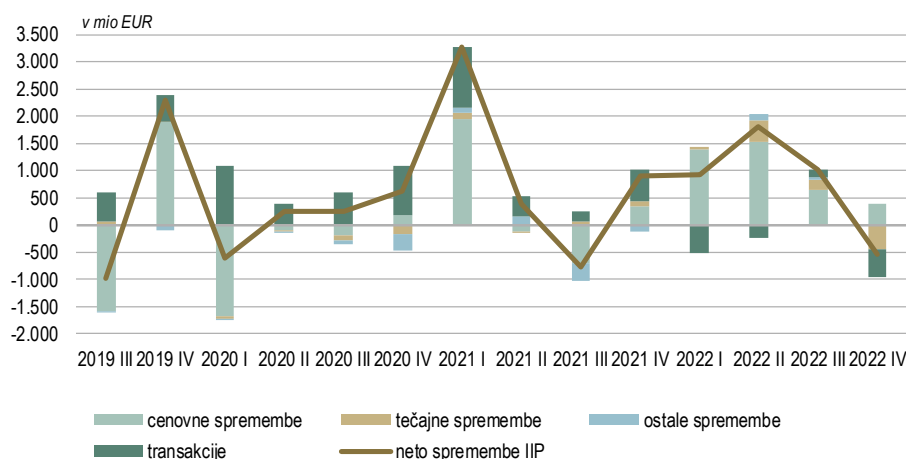
	2020	2021	2022 I	2022 II	2022 III	transakci je	2022 IV			stanje
	stanje	stanje	stanje	stanje	stanje		cenovne spremem be	tečajne spremem be	ostale spremem be	
v mio EUR										
Neto pozicija	-7.340	-3.552	-2.622	-822	198	-512	390	-445	23	-345
od tega; Neposredne naložbe	-9.648	-10.555	-10.678	-10.754	-11.077	-270	0	-103	-9	-11.459
od tega; Naložbe v vrednostne papirje	-1.269	2.433	1.661	2.682	3.249	937	386	-230	98	4.440
od tega; Ostale naložbe	6.012	4.510	5.487	4.895	5.585	-1.231	0	18	-65	4.307
Imetja	62.511	69.387	70.261	71.469	73.298	-324	321	-678	351	72.969
Neposredne naložbe	10.587	12.063	12.404	12.978	13.155	-337	0	-122	76	12.772
Lastniški kapital in r.d.	5.964	6.796	6.756	6.941	7.089	80	0	0	0	7.169
Dolžniški instrumenti	4.623	5.267	5.648	6.037	6.066	-417	0	-122	76	5.603
Vrednostni papirji	23.607	25.168	24.178	22.985	22.744	680	293	-293	90	23.513
Lastniški VP	3.404	4.572	4.401	4.066	4.029	53	259	-201	7	4.147
Delnice investicijskih skladov	2.969	3.735	3.531	3.173	3.096	-122	72	-56	-6	2.984
Dolžniški VP	17.234	16.861	16.246	15.746	15.619	749	-39	-36	89	16.382
Dolgoročni	17.034	16.786	16.196	15.687	15.445	316	-41	-35	89	15.773
Kratkoročni	200	75	50	59	174	433	3	-1	0	609
Finančni derivativi	675	538	296	1.039	1.393	-5	2	0	-1	1.388
Ostala imetja	26.571	29.616	31.294	32.323	33.798	-692	0	-133	186	33.158
od tega; Gotovina in vloge	15.364	16.823	17.719	18.171	19.620	-481	0	-36	31	19.134
od tega; Posojila	3.271	3.637	3.582	3.772	3.808	131	0	-9	35	3.965
od tega; Komerčni krediti	4.921	5.902	6.810	7.240	7.270	-383	0	-72	150	6.965
Rezervna imetja	1.071	2.002	2.089	2.143	2.209	31	27	-129	0	2.137
Obveznosti	69.851	72.939	72.883	72.291	73.100	188	-69	-233	328	73.314
Neposredne naložbe	20.235	22.618	23.082	23.732	24.231	-68	0	-19	86	24.231
Lastniški kapital in r.d.	15.737	16.940	17.115	17.485	17.831	284	0	0	0	18.114
Dolžniški instrumenti	4.497	5.678	5.967	6.248	6.401	-351	0	-19	86	6.117
Vrednostni papirji	24.876	22.735	22.517	20.303	19.495	-257	-93	-63	-9	19.074
Lastniški VP	1.843	2.610	2.357	2.110	1.848	32	202	0	-4	2.078
Delnice investicijskih skladov	48	65	62	51	51	-2	2	0	0	51
Dolžniški VP	22.985	20.061	20.099	18.142	17.596	-288	-297	-63	-4	16.944
Dolgoročni	22.968	20.039	19.926	18.044	17.527	-276	-297	-63	-4	16.887
Kratkoročni	18	22	172	98	69	-12	0	0	0	57
Finančni derivativi	4.182	2.479	1.478	828	1.160	-26	24	0	-1	1.158
Ostale naložbe	20.558	25.106	25.806	27.428	28.213	539	0	-151	252	28.851
od tega; Gotovina in vloge	5.029	7.388	7.911	8.147	8.690	375	0	-4	1	9.062
od tega; Posojila	9.422	9.449	9.101	9.897	10.188	211	0	-21	84	10.463
od tega; Komerčni krediti	4.469	5.661	6.115	6.597	6.547	61	0	-70	180	6.719
MEMO postavke										
Bruto zunanji dolg	47.998	50.818	51.844	51.844	51.844					51.844
Neto zunanji dolg	-120	-1.590	-2.088	-2.088	-2.088					-2.088
Neposredne naložbe po smeri										
Domače v tujini	7.016	7.841	8.071	8.612	8.610					8.327
Lastniški kapital in r.d.	5.964	6.796	6.756	6.941	7.089					7.169
Dolžniški instrumenti	1.053	1.045	1.315	1.671	1.521					1.158
Tuje v Sloveniji	16.664	18.396	18.748	19.366	19.687					19.785
Lastniški kapital in r.d.	15.737	16.940	17.115	17.485	17.831					18.114
Dolžniški instrumenti	927	1.456	1.633	1.882	1.856					1.671

Tabela 7: Stanje mednarodnih naložb – geografska razčlenitev izbranih postavk v % glede na celoto, razen če ni drugače označeno

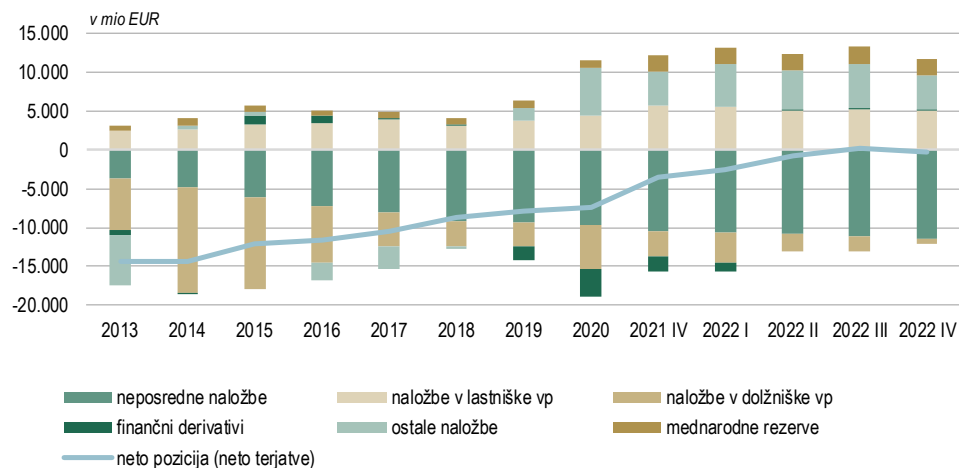
Q4 2022

	Ruska federacija, Belorusija, Ukrajina		EU 27	Avstrija	Belgija	Hrvaška	Luksemburg	Nemčija	Združene države	Srbija	Ruska federacija, Belorusija, Ukrajina, EU27-ZDA-Srbija (RU+BY+U A))	
	Svet	Svet									Ostale države (Svet - EU27-ZDA-Srbija)	
	v mio EUR		v %									
Neposredne naložbe												
Imetja	12.772	551	55	6	0	25	1	5	3	14	4	23
Obveznosti	24.231	200	77	22	1	8	9	10	1	3	1	19
Vrednostni papirji												
Imetja	23.513	25	72	4	3	1	6	9	14	0	0	13
Lastniški	7.131	1	52	6	0	1	11	6	29	0	0	19
Dolžniški	16.382	24	81	4	4	1	4	11	7	0	0	11
Obveznosti	19.074	3	85	9	34	3	31	0	4	0	0	10
Lastniški	2.129	3	58	16	0	22	13	1	35	0	0	6
Dolžniški	16.944	0	89	8	38	0	33	0	0	0	0	11
Ostale naložbe												
Imetja	33.158	263	79	7	1	4	1	7	2	2	1	16
Obveznosti	28.851	163	81	10	1	2	2	8	1	1	1	17

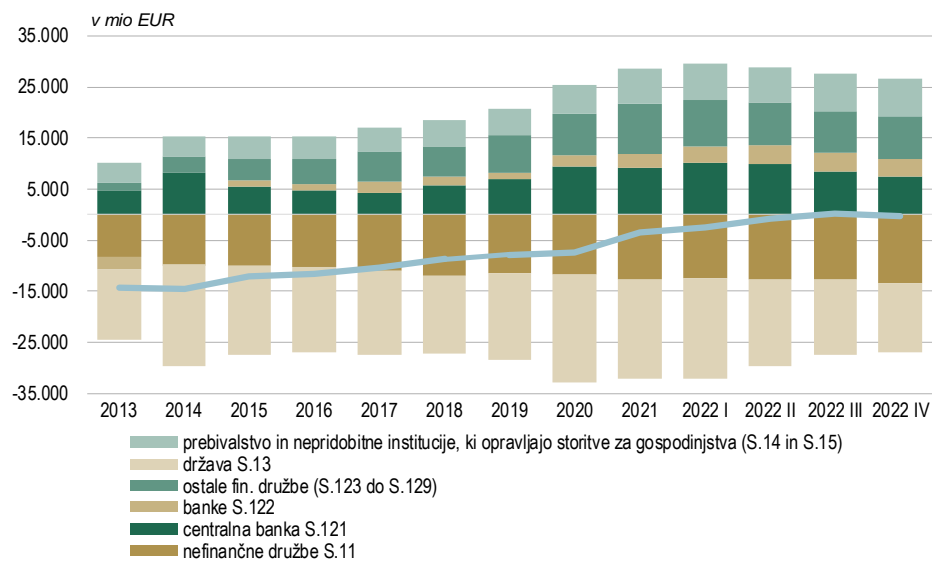
Slika 14: Spremembe neto stanja mednarodnih naložb

Slika 15: Neto stanje mednarodnih naložb

Slika 16: Neto stanje mednarodnih naložb - razčlenitev po sektorjih

5.1 Metodološka pojasnila

Ekonomski odnosi s tujino

Metodologija plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb Slovenije temelji na priporočilih šeste izdaje Priročnika za plačilno bilanco, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position Manual, IMF, 2009). Zunanji dolg temelji na Priročniku za zunanji dolg (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF, 2014), ki ga je prav tako izdal Mednarodni denarni sklad in je usklajen s prej omenjenim priročnikom.

Plačilna bilanca

Plačilna bilanca je statističen prikaz ekonomskih transakcij med rezidenti določenega gospodarstva ter nerezidenti, ki potekajo v določenem časovnem obdobju. Transakcija je interakcija med dvema institucionalnima enotama, ki poteka ob medsebojnem soglasju, ali pa je zakonsko utemeljena in pomeni izmenjavo vrednosti ali transfer.

Stanje mednarodnih naložb

Stanje mednarodnih naložb je statistični prikaz vrednosti oziroma stanja finančnih imetij rezidentov, ki so brezpogojne terjatve do nerezidentov določenega gospodarstva ali so v obliki naložbenega zlata, ki služi kot rezervno imetje, ter vrednosti brezpogojnih obveznosti rezidentov do nerezidentov na določen dan.

Bruto zunanji dolg

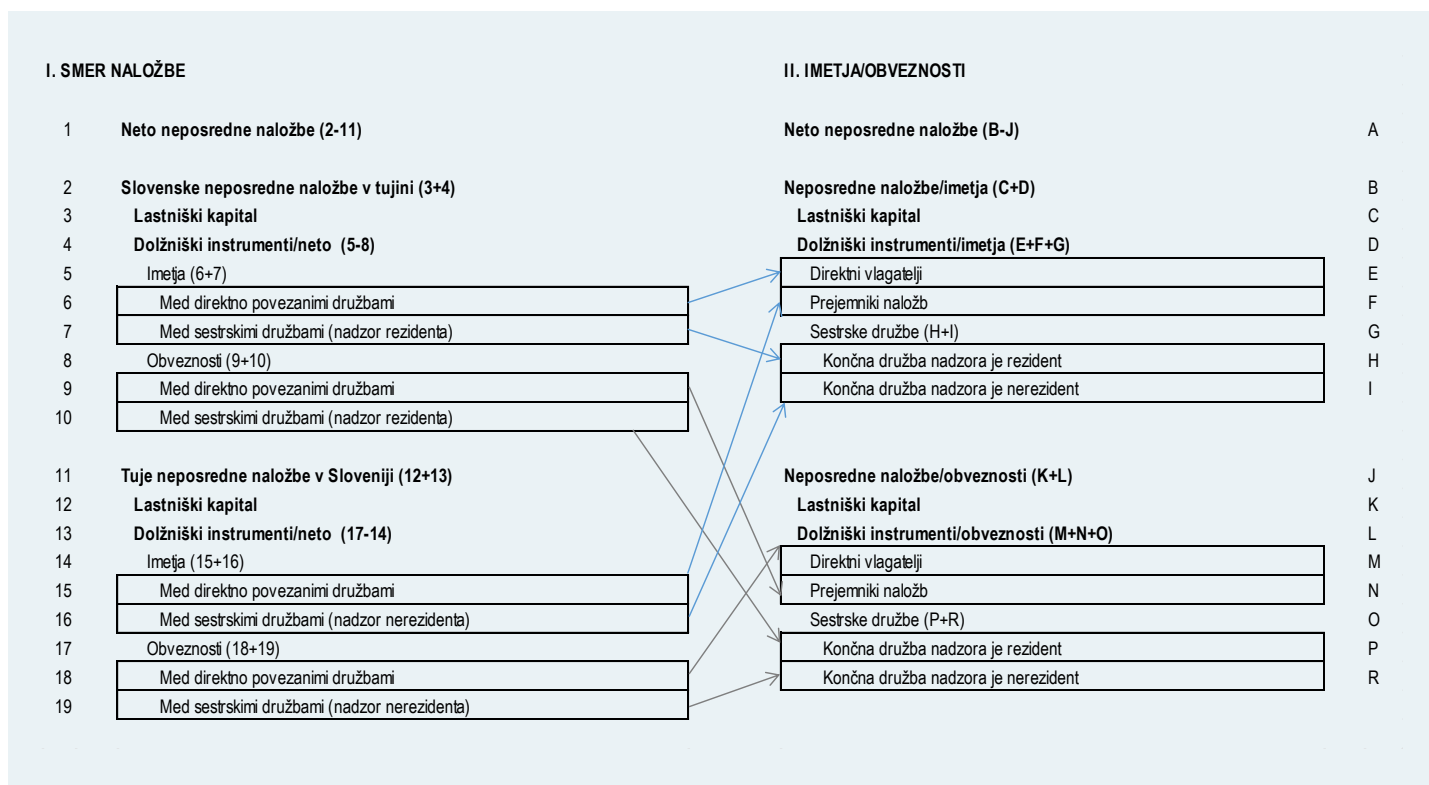
Bruto zunanji dolg je izpeljan iz stanja mednarodnih naložb. Obsega brezpogojne obveznosti, ki zahtevajo plačilo glavnice in/ali obresti v določenem časovnem obdobju v prihodnosti in so hkrati dolg do nerezidenta določenega gospodarstva. Neto zunanji dolg je izpeljan iz razlike med terjatvami in obveznostmi tovrstnih instrumentov do nerezidentov. Koncept zunanjega dolga ne vsebuje vrednosti lastniških instrumentov in finančnih derivativov.

5.2 Posamezni metodološki poudarki

Izkazovanje neposrednih naložb

V okviru statistike plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb se uporablja **načelo**, ki loči **imetja** ter **obveznosti** iz neposrednih naložb. Po tem načelu so izkazane tudi neposredne naložbe v tabeli plačilne bilance v pričujoči informaciji ekonomskih odnosov s tujino (stran 7). Za analitične namene se podatki neposrednih naložb še vedno prikazujejo tudi po načelu **smeri naložbe**. Po obeh načelih so podatki neposrednih naložb prikazani v tabeli 6 na strani 12.

Okvir 1: Neposredne naložbe – primerjava metodologije po načelu imetja/obveznosti in po načelu smeri naložb

Obravnavanje gotovinskih eur transakcij ter stanje terjatev in obveznosti v pogojih EMU (od leta 2007 dalje)

Slovenija izkazuje **tehnične terjatve/obveznosti do evrosistema** (v postavki imetja oz. obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost), ki so enake razliki med zneskom bankovcev, ki po kapitalskem ključu pripadajo Sloveniji, in zneskom bankovcev, ki jih je centralna banka dejansko izdala. Dohodek iz tega naslova se uvrsti med primarne dohodke v tekočem računu plačilne bilance.

Hkrati se izkaže tudi **neto obveznost/terjatve iz naslova izvoza/uvoza gotovine** (v postavki obveznosti/gotovina in vloge/centralna banka/kratka ročnost in terjatve/gotovina in vloge/prebivalstvo/kratka ročnost) kot razlika med zneskom bankovcev, ki po kapitalskem ključu pripadajo Sloveniji, in oceno celotne gotovine v obtoku v Sloveniji.

Ta sistem knjiženja transakcij v praksi v plačilni bilanci lahko povzroči večje statistične napake, saj temelji na oceni gotovine v obtoku, ki je zelo težko izmerljiva.

Ocena reinvestiranih dobičkov

Podatki o reinvestiranih dobičkih za leto 2022 in 2023 še niso na voljo oziroma niso revidirani, zato je v mesečne podatke vključena ocena (od triletnega mesečnega povprečja dejanskih podatkov o celotnih dobičkih, zmanjšanih za izredne dobičke (vir so letna poročila o naložbah), se odštevajo dividende in drugi dobički, izplačani v tekočem mesecu).